

Sygn. akt IV U 1347/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Tomaszewska

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2013r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania B. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 19 marca 2013r. znak: (...)

o wypłatę emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1347/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 marca 2013r. znak (...) pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. odmówił żądanego przez skarżącą B. Ż. we wniosku z dnia 26 listopada 2012r. wypłaty emerytury za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 31 sierpnia 2012r. Wskazano, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie K 2/2012 został ogłoszony w dniu 22 listopada 2012r., wobec tego dopiero od tego dnia utracił moc art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. Tym samym wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr. 153 poz. 1227 ze zmianami, powoływanej dalej jako ustawa emerytalna).

Skarżąca domagała się w odwołaniu zmiany zaskarżonej decyzji przez zobowiązanie pozwanego do wypłaty świadczenia za okres zawieszenia, tj. od dnia 1 października 2011r. do dnia 31 sierpnia 2012r., gdyż nie zgadzała się z oceną, że wspomniany wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie ma zastosowania do okresu sprzed jego ogłoszenia.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie wskazując, że niekonstytucyjność przedmiotowego przepisu nie ma wpływu na sytuację skarżącej, skoro emeryturę przyznano jej w 2008r. Ponadto powołano się na art. 190 ust. 3 Konstytucji RP.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Skarżąca uzyskała prawo do emerytury decyzją z dnia 13 stycznia 2009r. od dnia 1 grudnia 2008r., wskutek wniosku z dnia 29 grudnia 2008r. Wypłata emerytury podlegała zawieszeniu z uwagi na kontynuowanie przez skarżącą zatrudnienia, tj. na podstawie obowiązującego w dacie złożenia wniosku o emeryturę art. 103 ust. 2a z dnia 17 grudnia 1998r. ustawy emerytalnej.

(bezsporne, ponadto decyzja k.40-43 akt ZUS dot. wniosku o emeryturę)

Decyzją z dnia 16 marca 2009r. wypłatę emerytury wznowiono od dnia 1 marca 2009r. wskutek wniosku skarżącej z dnia 5 marca 2009r., jako że przywołany wyżej art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej został uchylony z dniem 8 stycznia 2009r.

(bezsporne, ponadto: decyzja k.68-71 akt ZUS dot. wniosku o emeryturę)

Decyzją z dnia 23 września 2011r. pozwany na podstawie art. 103a ustawy emerytalnej i ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726) wstrzymał z urzędu skarżącą wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011r., z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia.

(bezsporne, ponadto decyzja k.121 akt ZUS dot. wniosku o emeryturę)

Decyzją z dnia 5 września 2012r. wznowiono wypłatę emerytury od dnia 1 września 2012r. w związku ustaniem zatrudnienia wnioskodawczyni z dniem 31 sierpnia 2012r.

(bezsporne, ponadto decyzja k.148-149 akt ZUS dot. wniosku o emeryturę)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Daty przyznania emerytury oraz daty i przyczyny zawieszania i wznowiania jej wypłaty nie budziły sporu, wynikały przy tym z dokumentów zebranych w aktach ubezpieczeniowych, co do których nie ma podstaw, aby odmówić im waloru wiarygodności. Należy podkreślić, że skoro skarżąca nabyła prawo do emerytury w grudniu 2008r. (istotna jest tu data wniosku), późniejsze podjęcie jej wypłaty nie mogło mieć wpływu na ustalenie daty powstania już nabytego prawa.

Spór sprowadzał się wobec tego do oceny prawnej, czy zachodziła podstawa wznowienia postępowania administracyjnego, zakończonego wydaniem decyzji z dnia 23 września 2011r. o wstrzymaniu wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011r.

Z art. 145a§1 kpa wynika, że można żądać wznowienia postępowania administracyjnego w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego została wydana decyzja. Wskazuje to, że podstawą wznowienia postępowania może być tylko takie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, które dotyczy aktu normatywnego (przepisu prawa), stanowiącego podstawę decyzji (tu: decyzji pozwanego z dnia 23 września 2011r.), zatem konieczne jest ustalenie, że Trybunał Konstytucyjny zakwestionował przepis, który był podstawą wydania tejże decyzji. Ustalenie pozytywne musiałoby skutkować zmianą zaskarżonej decyzji z dnia 19 marca 2013r., odmawiającej wznowienia postępowania i ewentualnie – tj. stosownie do oceny, czy wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma skutek wsteczny – przyznaniem prawa do wypłaty zaległego świadczenia, z kolei ustalenie negatywne – oddaleniem odwołania.

Wyrokiem, na który powołuje się wnioskodawczyni, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z treści przywołanego wyroku wynika, że zakwestionowanie wskazanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony tylko do określonej kategorii osób, co oznacza, że stwierdzenie ich niekonstytucyjności ma charakter częściowy.

Analiza okoliczności faktycznych, opisanych w części wstępnej uzasadnienia, prowadzi do wniosku, iż wnioskodawczyni, która prawo do emerytury nabyła w 2008r., nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. Jak wynika z treści orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, wprowadzie niekonstytucyjność wskazanych przepisów stwierdzona została w zakresie, w jakim znajdują one zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, a ubezpieczona prawo do emerytury nabyła przed tą datą, jednak jednocześnie w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej. Przypomnieć należy, że przepis ten, obowiązujący do dnia 7 stycznia 2009r., stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Wskazana wyżej treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku, gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdza się, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo (a więc prawo do emerytury, a nie prawo do jej wypłaty) w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r., czyli po uchyleniu powołanego wyżej art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, a przed wejściem w życie art. 103a tej samej ustawy, dodanego ustawą z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Gdyby przedmiotem badania Trybunału Konstytucyjnego była zgodność z Konstytucją przywoływanych przepisów również w stosunku do osób, które prawo do emerytury uzyskały do dnia 7 stycznia 2009r., nie byłoby potrzeby określania przez Trybunał w sentencji wyroku z dnia 13 listopada 2012r. zakresu, w którym przepisy te okazały się być niekonstytucyjne, skoro oceniany jako podstawowy art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, dotyczył przecież wszystkich emerytur przyznanych do końca 2010r. Tożsame poglądy wyrażane są w szeregu orzeczeń sądów apelacyjnych, np. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 lutego 2013r. w sprawie III AUa 1159/12 czy w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 stycznia 2013r. w sprawie III AUa 685/12.

Reasumując powyższe rozważania, Sąd uznał, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie K 2/12 nie ma wpływu na treść decyzji z dnia 23 września 2011r. o wstrzymaniu wypłaty emerytury, słusznie więc w zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji z dnia 19 marca 2013r. pozwany odmówił uchylenia tejsz wcześniejszej decyzji i wypłaty emerytury za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 31 sierpnia 2012r. Trzeba tu też zaznaczyć, że skoro przywołany wyrok Trybunału Konstytucyjnego w ogóle nie dotyczył sytuacji skarżącej, nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy dywagacje dotyczące daty powstania skutków tego wyroku. Konsekwencją musiało być oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴§1 kpc, gdyż zaskarżona decyzja – mimo częściowo błędnego uzasadnienia – odpowiada prawu.